

universities and colleges outside J&K State and returned home as scholarships were not disbursed to the institutions. My letters to the Ministry of Human Resource Development have only fetched a response which does not answer the requirement. If the Ministry selects 500 colleges in the country and also selects 5,000 students against a criterion and disburses money directly to institutions, the Scheme would be best implemented. At the moment, the students who have sought admission under this Scheme are suffering a great hardship. Thank you, Sir.

**Need to take necessary steps for rehabilitation of widows of
Vrindavan in Uttar Pradesh**

SHRI MANSUKH L. MANDAVIYA (Gujarat): The hon. Supreme Court has directed the Government to take urgent steps for rehabilitation and to provide best amenities to widows living in Vrindavan from all parts of our nation. Many times it has been observed that widows are forced by their families to spend their lives in Vrindavan. They are isolated from the society and are helpless. It is needless to mention that Vrindavan Widows are spending their lives with a great tragedy and without having proper basic amenities and proper health care facilities. This is really very shameful for us. They are not getting proper food also.

Therefore, I urge Central Government to take urgent necessary steps for rehabilitation of Vrindavan based widows in consultation with State Government of Uttar Pradesh.

**Need to take urgent steps for promotion of urdu newspapers in the
country by publishing Government advertisements**

चौधरी मुन्वर सलीम (उत्तर प्रदेश): उपसभाध्यक्ष महोदय, मैं हिन्दुस्तान की जंग-ए-आज़ादी में अहम किरदार अदा करने वाली उर्दू भाषा में प्रकाशित होने वाले उर्दू अख़बारों की दर्दनाक दास्तान पर आपके माध्यम से सदन का ध्यान आकर्षित करना चाहता हूँ।

महोदय, मैं जानना चाहता हूँ कि 15 अगस्त 1947 को कितने उर्दू अख़बार देश में प्रकाशित होते थे और आज कितने अख़बार प्रकाशित हो रहे हैं? मैं जानना चाहता हूँ कि सरकार की DAVP की लिस्ट में कितने अख़बार शामिल हैं? मैं अफसोस के साथ कहता हूँ कि वह उर्दू भाषा, जिसने भारत वर्ष को "मोहब्बत" शब्द दिया है, आज सरकार की मोहब्बत से महरूम है।

मान्यवर, अख़बार शब्द उर्दू का है, परंतु उर्दू अख़बारों को न्याय नहीं मिल रहा है। मैं विशेष अवसर के साथ उर्दू अख़बारों के लिए सरकार से मांग करता हूँ कि आज केवल 5 प्रतिशत भारतवासी जिस भाषा को जानते हैं, उन अख़बारों को सरकार जिस प्रकार

विज्ञापन देती है, उसको देखकर लगता है कि हम आज भी मानसिक रूप से कमज़ोर हैं, परन्तु मेरा उद्देश्य किसी भी भाषा का विरोध करना न होकर केवल इतना है कि जो उर्दू हिन्दुस्तान में जन्मी, जिस उर्दू ने इन्कलाब ज़िन्दाबाद, आज़ादी, गुलामी, अदालत, गवाह, वकील और अपील जैसे करोड़ों शब्दों का कोष आम जनता को दिया है, उस उर्दू भाषा के अख़बारों के साथ सरकार न्याय करते हुए एक बार फिर 15 अगस्त 1947 की स्थिति में उर्दू अख़बारों को लाने का प्रयास करे, क्योंकि उर्दू भारत की केवल एक भाषा ही नहीं है, बल्कि गंगा-यमुनी संस्कृति और इतिहास भी है।

چودھری منور سلیم (اُتر پردیش): آپ سبھا ادھیشن مہودے، میں ہندوستان کی جنگ آزادی میں اہم کردار ادا کرنے والی 'اردو زبان' میں پرکاشت ہونے والے اردو اخبارات کی دردناک داستان پر آپ کے ماتھیم سے سدن کا دھیان اکرشت کرنا چاہتا ہوں۔

مہودے، میں جانتا چاہتا ہوں کہ 15 اگست 1947 کو کتنے اردو اخبار دیش میں پرکاشت ہوئے تھے اور آج کتنے اخبار پرکاشت ہو رہے ہیں؟ میں جانتا چاہتا ہوں کہ سرکار کی ڈی۔ای۔وی۔پی۔ کی لسٹ میں کتنے اخبار شامل ہیں؟ میں افسوس کے ساتھ کہتا ہوں کہ وہ اردو بھاشا، جس نے بھارت-ورش کو 'محبت' شبد دیا ہے، آج سرکار کی محبت سے محروم ہے۔

مائیور، 'اخبار' شبد اردو کا ہے، لیکن اردو اخباروں کو نیٹے نہیں مل رہا ہے۔ میں وشیش موقع کے ساتھ اردو اخبارات کے لئے سرکار سے مانگ کرتا ہوں کہ آج صرف پانچ فیصد بھارت-واسی جس بھاشا کو جانتے ہیں، ان اخباروں کو سرکار جس طرح وگیان دیتی ہے، اس کو دیکھ کر لگتا ہے کہ ہم آج بھی مانسک روپ سے کمزور ہے، لیکن میرا مقصد کسی بھی بھاشا کا ورودھ کرنا نہ ہوکر صرف اتنا ہے کہ جو اردو ہندوستان کی جٹی، جس اردو نے "انقلاب زندہ باد، آزادی، غلامی، عدالت، گواہ، وکیل، اور اپیل" جیسے کروڑوں شبنوں کا کوش عام جنتا کو دیا ہے، اس اردو بھاشا کے اخباروں کے ساتھ نیٹے کرتے ہوئے ایک بار پھر 15 اگست 1947 کی استتھی میں اردو اخباروں کو لائے جا پریش درے، دیوں کہ 'اردو بھارت ہی صرف ایچ بھاسا ہی نہیں ہے، بندہ حد-جمد سسرہی' اور اتھاس بھی ہے۔

Demand to bring a legislation to address the problems being faced by people affected with HIV/AIDS

SHRI C.P. NARAYANAN (Kerala) *: Sir, there are over ten lakhs HIV/AIDS patients in India. More than ten years have elapsed since attempts were made to enact a legislation to give them medical care and protect their interests and those of their families. Even now, the Bill is not introduced in either House of Parliament.

†Transliteration in Urdu Script.

*Laid on the Table.